

LAUSUNTO
14.3.2012

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Maa- ja metsätalousvaliokunnan kokous 15.3.
ETL ry:n edustajana Marika Säynevirta

Viite: Komission tiedonanto eläinten suojelua ja hyvinvointia koskevasta Euroopan Unionin strategiasta vuosille 2012 - 2015 (E 14/2012 vp)

Elintarviketeollisuusliitto ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi maa- ja metsätalousvaliokunnan käsittelyssä olevasta komission kertomuksesta.

Liitto voi yhtyä komission näkemyksiin eläinten hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ja pitää vuosille 2012 – 2015 esitettyjä strategisia toimia oikeansuuntaisina.

Hyvinvointilainsäädäntö ensisijaisesti yhteisölainsäädännöllä ja komission on puututtava täytäntöönpanon ongelmiin

Komissio tuo selkeästi esiin ongelmat yhteisölainsäädännön erilaisessa täytäntöönpanossa jäsenmaissa. Elinkeinoon kannalta tilanne on erittäin valitettava, koska eläinten hyvinvointiin liittyvät säännökset edellyttävät usein uusia investointeja tuotantovälineisiin tai nostavat kustannuksia työmenetelmien tai – tapojen muuttuessa uusien vaatimusten myötä. Sääntöjen erilainen soveltaminen vääristää kilpailua ja tuo kustannusetuja niiden maiden tuotannolle, joissa toimeenpano laiminlyödään. Liitto pitää erittäin tärkeänä, että komissio etsii keinoja puuttua yhteisötasolla tehokkaammin tilanteeseen jo uudistusten siirtymäaikojen aikana.

Toimeenpanossa havaituista puutteista huolimatta liitto katsoo, että eläinten hyvinvointia koskevien säädösten tulisi perustua ensisijaisesti EU-lainsäädäntöön. Sääntöjen yksityiskohdissa tulee kuitenkin huomioida erilaiset tuotanto-olosuhteet ja tuotantotavat, jottei yhteisösääntöjen myötä menetetä tuotannon kansallisia vahvuuksia (esimerkkinä Suomessa ja muualla Euroopassa käytössä olevat erilaiset broilereiden kasvatustavat).

Erityisen haastaviksi yhtäläisten kilpailuedellytysten kannalta alan toimijat kokevat ainoastaan kansallisella tasolla sovittavat ja muusta EU-alueesta poikkeavat lainsäädännön muutokset. Elinkeino joutuu kantamaan vaadituista investoinneista aiheutuneet kustannukset ilman varmuutta siitä, onnistutaanko kohonneet kustannukset siirtämään ketjussa eteenpäin lopputuotteiden hintoihin saakka.

Eläinten hyvinvoinnin yksiselitteinen määrittely on osoittautunut vaikeaksi. Eri tahoilla on hyvin erilainen käsitys siitä, mitä eläinten hyvinvointi pitää sisällään ja mitä vaatimuksia esi-

merkiksi tuotantoeläinten pidolle tulisi asettaa. Elinkeinon harjoittajien oikeusturvan kannalta on tärkeää, että lainsäätäjät antaa toiminnalle selkeät ja yksinkertaiset säännöt ja periaatteet. Tulkinnanvaraisten säädösten laatimista tulee välttää, jottei päädytä tilanteeseen, jossa viranomaistulkinnat vaihtelevat alueellisesti ja yksittäisten viranomaishenkilöiden välillä. Erilaiset tulkinnat asettavat toimijat eriarvoiseen asemaan alueellisesti Suomessa ja EU:ssa. Suomalaisilla elinkeinonharjoittajilla tulee sisämarkkinoilla olla muiden EU-toimijoiden kanssa yhtäläiset mahdollisuudet toiminnanharjoittamiseen.

Eläinten hyvinvointiin liittyvää lainsäädäntöä on jo paljon. Liiton mielestä jatkossa tulisikin uusien sääntöjen laatimisen sijaan keskittyä olemassa olevan lainsäädännön yksinkertaistamiseen ja selkeyttämiseen ja toimeenpanosta huolehtimiseen. Komission tulee edellyttää EU:n eläinten hyvinvointilainsäädännön noudattamista myös kolmansista maista tuotavien kotieläintuotteiden tuotannossa.

Eläinten hyvinvoinnin arvioinnissa eläimen tarkkailuun ja kuluttajalle lisää tietoa tuotantotavoista

Vaikkakin olosuhteisiin (rakennukset, tilavaatimukset, laitteet) liittyvillä säädöksillä on kiistatonta merkitystä eläinten hyvinvoinnille, liitto katsoo, että eläinten hyvinvoinnin arvioinnin tulisi kehittyä voimakkaammin eläimen tarkkailuun perustuvaksi. Numeeristen työkaluihin ja ympäristöön liittyvien poikkeamien raportointi vie helposti huomion itse asiasta eli eläimen hyvinvoinnista.

Liitto pitää tervetulleena komission esitystä siitä, että jatkossa otettaisiin tarkasteltavaksi eläinten hyvinvointia mittaavien tulos pohjaisten indikaattorien käyttö lainsäädännön täydentäjinä. Esimerkkinä tiedonannossa mainitaan Welfare Quality® -hankeessa kehitetyt kriteerit.

Suomessa elinkeino on viimeisen kahden vuoden aikana käynyt perusteellisesti läpi sianlihan tuotantoketjua ja kehittänyt niitä toimia, joilla voidaan parantaa sikojen hyvinvointia. Monet komission tiedonannossa mainitsemista keinoista on otettu Suomessa sianlihantuotannossa jo käyttöön. Elinkeinon vapaaehtoiisiin toimiin on sisällytetty muun muassa sikatilojen terveydenhuoltokäynnin sisällön päivittäminen uusimman Welfare Quality® – hyvinvointikriteeristön perusteella, liha-alan yritysten lianhankinnassaan käyttöön ottamat sikojen hyvinvoinnin raja-arvot ja terveydenhuoltokäyntejä sikatiloilla tekevien eläinlääkäreiden koulutus yhdessä viranomaisten ja tutkijoiden kanssa. Elinkeinon toimesta on käynnistetty myös mittava tuottajien koulutus ja ala on osallistunut sikojen hyvinvointiin liittyvän tutkimuksen rahoittamiseen. Työ jatkuu kuluvana vuonna muun muassa sikojen terveydenhuoltokäynnin auditoinnin suunnittelulla.

Yleisölle, kuluttajille ja koululaisille tarvitaan lisää tietoa kotieläintuotannosta mukaan luettuna lainsäädäntövaatimukset. Yhä suurempi osa kuluttajista asuu kaupungeissa ja yhä harvemmalla on omakohtaisia kokemuksia kotieläintuotannosta. Suomessa on käynnistetty hanke, jossa kehitetään keinoja kertoa kuluttajalle erilaisista sianlihan tuotantotavoista ostopäätösten helpottamiseksi. Elintarviketeollisuusliitto pitää hyvänä komission aikomusta kartoittaa nykyiset eläinten hyvinvointiin liittyvät koulutus- ja tiedotustoimet. Kuluttajien tiedontarve ja eläinten hyvinvointiasioden painotus on erilainen jäsenmaissa, mikä tulee ottaa huomioon mahdollisten EU-viestintähankkeiden toteutuksessa.

Kunnioitavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry

Heikki Juutinen
toimitusjohtaja